Orędownik Urzędowy
miasta Bydgoszczy

wychodzi raz w tygodniu co piątek jako bezpłatny dodatek do „Dziennika Bydgoskiego"

Redakcja: Magistrat m. Bydgoszczy, Ratusz I p. pokój 15. Czynna codziennie od 8—3 wiecz.
Administracja: Administracja Dziennika Bydgoskiego, ulica Poznańska nr 30

OGŁOSZENIA: Wiersz szerokości 66 mm. 100.000 mkp. Przy powtarzającym się ogłoszeniu udzielamy rabatu.

Prenumerata Miesięcznie mk. 400000,—

Cena egzemplarza mk. 100.000,—

№ 14—15 | Bydgoszcz, sobota, dnia 12. kwietnia 1924 r. | Rok XXXXI.

Treść działu urzędowego:

Treść działu nieurzędowego:

DZIAŁ URZĘDOWY.

Nr. 159. Z obrad Magistratu.

(Posiedzenie w dniu 26 marca 1924.)

1. Magistrat uchwala zakup dalszych pięćdziesięciu akcji Banku Polskiego. Decyzję co do sfinansowania tego zakupu powierza się p. Prezydentowi łącznie z Wiceprezydentem i radcą miejskim Wache.

2. Magistrat uchwala wykonać potrzebny remont oraz odmalowanie 4 klas w szkole im. Karola w czasie wakacji.

3. Magistrat godzi się na urządzenie skweru w miejsce upiększenia plant między III a IV-tą śluzą:

a) na placu przed szkołą handlową (przy ul. Jagiellońskiej) oraz

b) na placu przy dworcu (narożnik ulicy Dworcowej i Zygmunta Augusta).

4. Magistrat godzi się na podwyższenie wstępnego na wieżę wolności na 200000 mk. dla dorosłych i na 100000 mk. dla dzieci.

5. Magistrat uchwala narazie nie podnosić podatku od automobilów, lecz wprowadzić w życie ostatni potwierdzony statut. Dopiero po osiągnięciu liczby automobili w Bydgoszczy do stu, wystąpić z nowym projektem.

6. Magistrat przychyla się do uchwały Rady Miejskiej z dnia 20. III. br. w sprawie podatku od osób utrzymujących służbę domową.

7. Magistrat mając na względzie:

że jesteśmy w przeddzień wydania w drodze prawodawczej jednolitej dla całego terytorjum Rzeczypospolitej ordynacji miejskiej, a dopiero po wydaniu tej ustawy ustalenie zastosowanego do tego ustawy regulaminu dla Rady Miejskiej stanie się potrzebne i aktualne,

że tymczasem, dopóki obowiązuje dawna ustawa miejska, stosowanie dawnego regulaminu — nie nastręcza żadnych osobliwych niedogodności, a opracowanie na czas krótki nowego regulaminu jest pracą nieproduktywną,

nie przychyla się do uchwały Rady Miejskiej o ustaleniu nowego regulaminu Rady.

Nr. 160. **Rozporządzenie**

w przedmiocie zmian ordynacji opłat dla położnych.

Na podstawie § 1 pruskiej ustawy z dnia 10 maja 1908 r. dotyczącej opłat dla położnych (Zbiór ustaw pruskich strona 103), zmienia się ordynację opłat dla położnych z dnia 8 stycznia 1924 r. (Dz. Urz. Woj. 2 poz. 37) jak następuje:

Art. 1.

1. Cennik niniejszy ujęty jest w system punktowy. Jeden punkt (p.) ustala się aż do odwołania na 0,30 złp.

2. Od osób rzeczywiście niezamożnych lub od gminnych związków ubogich pobiera się najniższą opłatę, również gdy zapłata następuje z funduszów państwa albo z środków fundacji przymusowych ubezpieczeń na wypadek choroby. Do pobierania wyższej opłaty upoważnione są jednak położne na podstawie szczególnie długiej i trudnej czynności.

3. We wszystkich innych wypadkach zależy wysokość opłaty w granicach tej ordynacji od czasu i rodzaju czynności a także od położenia majątkowego klijenta.

Art. 2.

Od niżej podanych czynności pobiera się w punktach:

1. Za pomoc przy normalnym porodzie, trwającym do 3 godzin, 5—15 p., za każdą 1 dalszą godzinę ponad 3 godziny 0,5—1,5 p., w nocy za jedno i drugie podwójnie.

2. Za pomoc przy porodzeniu bliźniąt, porodach nieprawidłowych, przy porodach powikłanych krwiotokiem i tegoż następstwa lub rzucawką porodowa, oddzieleniem ręcznem łożyska albo utrudnianem cuceniem omdlałego płodu podwyższa się należytość pod Nr. 1 na 7,5—20 p.

3. Przy porodach, przy których powołanie lekarza jest konieczne, podwyższa się zapłata wymieniona pod nr. 1 i 2 o 1 p.

4. Za pomoc przy poronieniu, porodach niewczesnych i przedwczesnych, tak samo za odbieranie zaśniadu za czas od 3-ch godzin 3—12 p., każdą dalszą godzinę wynagradza się 0,25—1 p.

5. Za każde dalsze obowiązkowe odwiedziny położnicy, włącznie zbadania i wszelkie czynności, jak przepłukanie, podanie lewatyw, cewnikowanie i kąpanie noworodka i przewinięcie, wynagradza się każdą rozpoczętą godzinę za dnia 0,5—1,5 p., w nocy podwójnie.

6. Za wszelkie nieobowiązkowe odwiedziny na życzenie położnicy lub jej otoczenia włącznie wszelkich badań i czynności każda rozpoczęta godzina 1—2 p., w nocy podwojnie.

7. Za całodzienne pielęgnowanie poza czasem porodu (włącznie wizyty) 2—5 p., w nocy 3—6 p., za dzień i noc razem 4—8 p.

8. Za poradę w mieszkaniu położnej za dnia 0,5—1,5 p., w nocy podwójnie.

9. Za badanie w mieszkaniu położnicy włącznie porady za dnia 1—2 p.

10. Za świadectwa pisemne, prócz wynagrodzenia za badanie lub wizytę 0,5 p.

Na mocy niniejszych przepisów liczy się noc od kwietnia do września od godziny 10 wieczorem do 7 rana, w dalszych miesiącach od 9-tej wieczorem do 8-mej rano.

Przy wykonywaniu czynności w miejscowościach odległych od mieszkania położnej ponad 2 kilometry, ma położna prawo do wynagrodzenia za czas stracony na drogę, licząc osobno tam i z powrotem po 0,15 p. za każdy przebyty kilometr. Ponadto ma prawo domagać się powózki, a w razie niestawienia jej, wynagrodzenia za powózkę, odpowiadającego cenom miejscowym, bez względu na to, czy drogę odbywa w wynajętej przez siebie powózce, czy też pieszo; w razie użycia kolei ma prawo do zwrotu wydatku na bilet III kl. względnie na bilet tramwajowy, przyczem czas stracony na drogę liczy się po 0,25 p. za pół godziny.

Za dostarczone środki dezynfekcyjne i materjał opatrunkowy należy się położnej zwrot kosztów, o ile środków tych nie zakupiono jej z funduszów publicznych.

Art. 3.

Rozporządzenie niniejsze obowiązuje z dniem ogłoszenia.

Poznań, dnia 5 marca 1924 r.

Wojewoda. Bniński.

L. dz. 2384|24 VII.

* * *

Powyższe rozporządzenie w przedmiocie zmian ordynacji opłat dla położnych niniejszem podaje do publicznej wiadomości z tem, że jednocześnie traci ważność ordynacja, ogłoszona w tut. „Orędowniku" Nr. 3 z dnia 19. 1. 24 wzgl. w Nr: 6 z dnia 9. 2. 24 r.

Bydgoszcz, dnia 22 marca 1924 r.

Miejski Urząd Policyjny.

Pl. VI. 1501|24.

Nr. 161. Do P. T. Obywateli miasta Bydgoszczy.

Rok temu powołano do życia w tutejszych sferach Towarzystwo Miłośników Miasta Bydgoszczy i jego okolic. Jest to przedstawicielstwo kulturalno-estetyczne, utworzone na wzór podobnych towarzystw, istniejących we wszystkich, większych miastach europejskich, z których niejedno szczycić się może najpiękniejszymi wynikami pracy.

Towarzystwa tego rodzaju mają za zadanie ochronę zabytków historycznych, upiększenie ogrodów i ulic miasta, zakładanie nowych placówek kulturalno-artystycznych, popularyzowanie pamiątek historycznych, znajdujących w mieście, i propagandę kultury estetycznej wśród najszerszych warstw.

Te same zadania wzięło na siebie rok temu założone w Bydgoszczy Towarzystwo Miłośników Miasta i jego okolic. W ciągu swego krótkiego istnienia zaprojektowało wydanie monografji i albumu akwafortowego Bydgoszczy, zajęło się estetycznym wyglądem ogrodów i plant bydgoskich itd. W jego łonie powstała myśl zniesienia wieży Bismarcka, ono zainteresowało się kwestją odnowienia Fary, popierając akcję w tym kierunku wedle możności i sił, słowem rozwinęło żywą i z gorącego poczucia piękną, z serdecznego ukochania własnych kątów płynącą działalność.

Zgaśnie jednak i najszlachetniejszy ogień kulturalno-estetycznych ideałów, zmarnieje i największe tytaniczne choćby wysiłki nielicznych jednostek, jeżeli całe społeczeństwo bydgoskie nie pospieszy z pomocą i poparciem młodemu Towarzystwu. Dlatego Magistrat i Rada Miejska zwracają się z gorącą prośbą do P. T. Obywateli, aby owiani duchem miłości dla swego miasta, jaknajliczniej zapisywali się na członków tego Towarzystwa i tak czynnie jak i finansowo poparli piękny cel.

Magistrat	**Rada Miejska**
(—) Dr. Śliwiński	(—) T. Janicki
Prezydent miasta.	Przewod. Rady Miejsk.

Nr. 162. Ogłoszenie.

Poznański Wydział Krajowy, jako Zarząd Główny Zakładu Ubezpieczeń od wypadków w Rolnictwie postanowił przyznawać dodatki drożyźniane do rent z Ubezpieczenia wypadkowego w rolnictwie osobom które na podstawie istniejących Ustaw wzgl. Rozporządzeń nie mają prawa do dodatków. Odnośne wnioski kierować należy do Zakładu Ubezpieczeń od Wypadków w Rolnictwie w Poznaniu, Aleje Marcinkowskiego 29 (Starostwo Krajowe).

Bydgoszcz, dnia 1 kwietnia 1924 r.

Wydział Miejski L. dz. 72|24.

Przewodniczący

(—) Tabeau.

Nr. 163. Sprostowanie.

W numerze 13 „Orędownika Urzędowego" pozycja 153, wydrukowano mylnie, że Rada Nadzorcza Banku M. Stadthagena ofiarowało na rzecz biednych miasta Bydgoszczy kwotę 4 miljardów marek. Nie Rada Nadzorcza, **tylko Bank Stadthagen ofiarował tą sumę za poprzednią uchwałą Rady Nadzorczej**, co podnoszę z naciskiem, i składam z tego miejsca Radzie Nadzorczej, jak również Banku Stadthagena najserdeczniejsze podziękowanie.

Bydgoszcz dnia 29 marca 1924 r.

Prezydent miasta

(—) Dr. Śliwiński.

Nr. 164. Przybłąkana kura.

W niżej podpisanym urzędzie zgłoszono przybiegłą 1 kurę żółtą. Prawo własności należy zgłosić do Urzędu Policyjnego ul. Grodzka 32. I. ptr. pokój 9.

Bydgoszcz, dnia 21 marca 1924 r.

Pl. IV. 621|24.

Miejski Urząd Policyjny.

(—) Hańczewski.

Nr. 165. Z obrad Magistratu.

(posiedzenie w dniu 2/4 1924 r.)

1) Magistrat w charakterze patrona parafji Farnej, zgadza się zapłacić 26 dolarów

i 66 centów lub równowartości w markach polskich w celu ułatwienia dozorowi Fa... nabycia gruntu przy ulicy Wodnej 4.

2) uzupełniając uchwałę z dnia 10 stycznia 1924 r. o waloryzacji, Magistrat niniejszym znosi punkt 3. uchwały i zamiast tego punktu uchwala co następuje:

„Ustalone na 1 luty rb. salda rachunków zakładów miejskich do oddziałów administracyjnych i odwrotnie, mają być przeliczone na złote polskie po kursie 1,800,000 mkp. za złoty frank.

3) W myśl wniosku p. Wojewody z dnia 9 2 1924 r. przychyla się Magistrat do wniosku i uchwala:

Na skutek odezwy Tow. ku zwalczaniu gruźlicy z dnia 29 maja 1922 r. wypłacić 50 złp. rocznie z Budżetu Szpitala Miejskiego na rok 1924.

4) Magistrat uchwala: Zachowując wszystkie prawa Ewangelickiej Gminy do cmentarza na Bielawkach oddać ten cmentarz Bydgoskiej Katolickiej parafji Farnej z tem, aby w razie utworzenia oddzielnej katolickiej parafji Bielawskiej cmentarz ten był przekazany tej parafji.

5) Magistrat godzi się na płacenie do 35 proc. dodatku zarobkowego przy robotach budowalnych przedsiębiorcom, którzy będą roboty dla miasta wykonywać.

6) Magistrat godzi się na wydzierżawienie wieży wodnej w myśl zawartej umowy z p. Fenglerem, a gminą Bydgoszcz, z dnia 6 marca 1924 roku na następujących warunkach:

„Dzierżawa trwa od dnia 1 kwietnia 1924 roku do dnia 1 października 1924 r. za 100 miljonów mkp. w słowie sto miljonów marek polskich, płatne z góry, dnia 1 kwietnia 1924 r.

Za to pobiera p. Fengler wstępne za zwiedzanie wieży w wysokości przez Magistrat uchwalonej.

Nadto ponosi p. Fengler ½ (połowę) kosztów za światło elektryczne podług rachunku z Elektrowni.

P. Fengler ponosi pełną odpowiedzialność za wszelkie szkody powstałe dla Magistratu.

7) Magistrat przychyla się do wniosku strzelnicy miejskiej w osobie p. Jankowiaka o zwolnienie z podatku konsumpcyjnego wyrażając równocześnie swoją zgodę do osiągania w zamian powyższego podatku 5 proc. podatku od ogólnej sumy codziennego obrotu. Magistrat zastrzega sobie prawo codziennego odwołania swej uchwały.

8) Magistrat przyjmuje do wiadomości oświadczenie Dyrekcji Gazowni w sprawie kapitału zapasowego w wysokości 35,760,91 mk. pochodzącego z lat 1918 i 1919 stanowiący równowartość 750 tonn grubego węgla gazowniczego, czyli jednomiesięczny zapas w miesiącach letnich. Zaś obecna wartość tego węgla stanowi 69,750,000,000 mk.

Celem uwidocznienia sprawy należy takową dołączyć do akt gospodarki gazowni.

Nr. 166. Ogłoszenie policyjne.

Na mocy § 253 ustęp 1 i 2 Ustawy Wodnej z dnia 19 4 1922 r. zwraca się uwagę wszystkim właścicielom młynów wodnych i innym korzystającym z publicznych wód płynących w obrębie miasta Bydgoszczy, że prawa ich do używania tychże wód wygasają po upływie lat pięciu, od wejścia w życie powyższej ustawy, jeżeli przedtem nie wniesiono podania do Miejskiego Urzędu Policji, o wpisanie ich do księgi wodnej.

Miejski Urząd Policyjny.

(—) Hańczewski.

Nr. 167. Sprawozdanie

z działalności Oddziału Egzekucyjnego na miesiąc marzec 1924 r.

Spraw egzekucyjnych wpłynęło podług dziennika 3131 miejscowych, pozamiejscowych 150. — Przez egzekutorów opracowano 3423 spraw, w tym 10 list z 1252 płatnikami. — Przymusowo ściągnięto i wpłacono do kas miejskich 21,897,042,054 mk. Dla Urzędu Skarbowego 22,519,048,812 mk. Dla Władz pozamiejscow. ściągnięto 1,408,857,337 mk. Razem ściągnięto 45,824,948,203 mk.

Koszta egzekucyjne przyniosły w marcu 1924 r. 3,571,023,234 mk. Pozatem doręczono wykazów podatkowych i innych 5289, listów z poszczególnych biur Magistratu 3508, stwierdzeń administracyjnych wykonano 3881. Do fantowania przystąpiono w 31 wypadkach na ogólną kwotę 6,906,729,360 mk. zakazów wypłaty wystawiono 53 na kwotę 182,630 000 mk. — W opracowaniu znajduje się 2237 spraw na sumę 32,737 milj. mk. — Do Biura Meldunkowego przekazano 80 spraw. Urzędników pracowało: 1 komisarz, 20 egzekutorów wzgl. pomocniczych egzekutorów i 1 woźny.

Bydgoszcz, dnia 7 kwietnia 1924 r.

Oddział Egzekucyjny przy Magistracie miasta Bydgoszczy.

DZIAŁ NIEURZĘDOWY.

Nr. 168. Sprawozdanie

z działalności Urzędu Statystycznego miasta Bydgoszczy za miesiąc styczeń 1924 r.

Wpłynęło wedle dziennika spraw 180.

Do najważniejszych prac w okresie sprawozdawczym zaliczyć należy:

1) Zestawienie miesięczne Statystyki o naturalnym i miejscowym ruchu ludności na podstawie kart Urzędu Stanu Cywilnego oraz policyjnych kart meldunkowych — do Głównego Urzędu Statystycznego w Warszawie.

2) Tygodniowe podania do tut. gazet za rejestrowanych w Urzędzie Statystycznym danych wedle kart z Urzędu Stanu Cywilnego.

3) Opracowanie statystyki cen:

a) stwierdzenie cen w handlu detalicznym;

b) wysyłanie wykazów cen tygodniowo do Głównego Urzędu Statystycznego w Warszawie;

c) zbadanie i zatwierdzenie zanotowanych cen przez Komisję rzeczoznawców;

d) określenie drożyzny przez Komisję Statystyczną, z czasokresu półmiesięcznego;

e) procentualne obliczenie zwyżki wzgl. zniżki cen i podania do gazet w celu unormowania płac i zarobków;

f) wykazy kosztów utrzymania rodziny pracowniczej, złożonej z czterech osób w czasokresach półmiesięcznych.

4) Korespondencje w sprawie ściągania podatków za żywy inwentarz przez Główną Kasę Miejską i Oddział egzekucyjny i podanie rezultatu do p. Starosty Krajowego w Poznaniu.

5) Podanie statystyczne podług 9 arkuszy tablic dla Wydawnictwa „Rocznika Statystyki Miast Polskich" za rok 1922

a) obszaru miasta;

b) nat. ruchu ludności;

c) zdrowotności;

d) ruchu budowlanego.

6) Udzielenie danych wedle odebranych formularzy dot. budowy domów i kwestji mieszkaniowej celem wydawnictwa „Przemysł budowlany i a inflacja i kwestja mieszkaniowa".

7) Urzędowe podania przeciętnych cen targowych z dnia 15 10 23 r.

8) Stwierdzenia i ściągania z oddziałów administracyjnych danych wedle formularzy odebranych z Wydziału Statystycznego dla „Rocznika Statystyki Miast Polskich".

9) Stwierdzenia i zbierania od Oddziałów administracyjnych — danych wedle formularzy odebranych z Biura Statystycznego miasta Krakowa dla Wydawnictwa „Rocznika Statystyki Miast Polskich".

10) Wykaz budowlany dla Głównego Urzędu Statystycznego w Warszawie. Szczegółowiej wypada nieco omówić stan statystyki miasta Bydgoszczy. Materjały statystyczne są nader ubogie i wątpliwej, zdaniem mem, wartości, mam tu na myśli zestawienie list wyborczych, które mogą być poważnie kwestjonowane, dlatego też z okazji przyszłych wyborów przeprowadzenie nowego spisu ludności jest nieuniknione.

Listy wyborcze, które były wyłożone w lecie ub .r, celem uzupełnienia, nie zostały uzupełnione, oczywista z powodów niezależnych od Urzędu a li tylko skutkiem braku zainteresowania obywatelstwa, gdyż ani jeden obywatel się nie zgłosił.

Miesięczniki zaległe za dwa kwartały roku ubiegłego w opracowaniu są gotowe, prace pilniejsze jakoteż akcja oszczędnościowa tamuje cokolwiek wydanie tychże.

Miesięcznik za styczeń 1924 roku w brulionie zawiera artykuł: „Majątek miasta Bydgoszczy" w cyfrach, ponadto zakres działania Urzędu rozszerzono przez badanie Statystycznych z szeregu nowych dziedzin życia miasta Bydgoszczy, jako to statystyki przemysłowej, więziennictwa i komunikacji, czem został niewątpliwie podniesiony poziom Urzędu. Miesięcznik ponadto będzie zawierał wiele prac z zakresu geografji i historji m. Bydgoszczy.

Urząd przygotowuje do przyszłych numerów Miesięcznika następujące prace:

Opis miasta i ludności
Finanse
Oświata, sprawy kulturalne
Zdrowie i obyczaje } w cyfrach
Przedsiębiorstwa miejskie
Handel aprowizacja
Przemysł i stosunki robotnicze.

Bydgoszcz, dnia 26. lutego 1924.

Urząd statystyczny miasta Bydgoszczy.

Nr. 169. Sprawozdanie

z działalności Urzędu Statystycznego miasta Bydgoszczy za miesiąc luty 1924 r.

Wpłynęło wedle dziennika spraw 112.

Jako bieżące czynności w ciągu dalszym wymienić należy:

1) Zestawienie miesięczne wykazów do Głównego Urzędu Statystycznego w Warszawie o naturalnym ruchu ludności na pod stawie opracowania kart Urzędu Stanu Cywilnego w odpowiednich listach a mianowicie:

Karty małżeństw przechodzą przez 5 list; karty urodzeń przechodzą przez 8 list; karty zgonów przechodzą przez 13 kart.

2) Zestawienie miesięczne wykazów do Głównego Urzędu Statystycznego o naturalnym i miejscowym ruchu ludności na podstawie przeprowadzenia w listach kreskowych kart policyjnych Biura Meldunkowego, które przechodzą przez 7 list przypływu i tychże list odpływu.

3) Opracowanie statystyki cen:

a) stwierdzenie wykazów cen w handlu detalicznym;

b) wysyłanie wykazów cen tygodniowych do Głównego Urzędu Statystycznego w Warszawie.

c) zbadanie i zatwierdzenie zanotowanych cen przez Komisję rzeczoznawców;

d) określenie drożyzny przez Komisję Statystyczną z czasokresu półmiesięcznego;

e) procentualne obliczenie zwyżki wzgl. zniżki cen i podanie do gazet w celu normowania płac i zarobku;

f) wykazy kosztów utrzymania rodziny pracowniczej złożonej z czterech osób w czasokresach półmiesięcznych;

g) urzędowe podanie przeciętnych cen targowych do gazet.

4) Wykaz budowlany (stat.) do Głównego Urzędu Statystycznego w Warszawie.

5) Opracowanie ściąganych formularzy od poszczególnych oddziałów administracyjnych dotyczy wydawnictwa „Rocznika Statystyki Miast Polskich".

6) Zbieranie danych dla statystyki kolejnictwa od Pol. Kol. Państw.

7) Zbieranie danych dla statystyki od Dyrekcji Tramwajów i Elektr. Bydgoszcz.

8) Statystyka spraw z Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu, dot. byłego Urzędu Mieszkaniowego.

Do nr. 5 nadmienić należy, że załatwienie statystyki dla wydawnictwa „Rocznika Statystyki Miast Polskich" wymaga dużo pracy i kosztownego czasu, albowiem odebrane wzory kwestjonarjuszy, trzeba było w odpowiedniej ilości poszczególnie dla wszystkich urzędów, zakładów, szkół itd. za pomocą hektografa sporządzić. Po doręczeniu formularzy powyższym instytucjom, nie odbieramy w oznaczonym czasokresie wypełnionych formularzy z powrotem. Bardzo często, a nawet przeważnie wysyła się ponowne monita i nadto traci się dużo czasu zanim uzyskamy kompletny zbiór do opracowania żądanych danych.

W toku badań statystycznych nad obszarem miasta stwierdziłem, że utrzymywana przez Urząd Statystyczny cyfra obszaru miasta nie odpowiada rzeczywistości. Akta urzędu, spis ludności str. 164. i dalsze stwierdzają, Urząd Statystyczny w Bydgoszczy doniósł Głównemu Urzędowi Statystycznemu w Warszawie i utrzymał, że obszar miasta Bydgoszczy wynosi 47039097 ha, a w rzeczywistości obszar wynosi 70821684 ha. Zatem wykryłem dość grubą pomyłkę. To byłyby daty Urzędu Statystycznego. Za temi datami poszedł i autor księgi adresowej i na tych datach opiera się świat.

Cyfra ta, od włączenia przedmieść do miasta się nie zmieniła (aczkolwiek zmiany za zezwoleniem władz wyższych mogą rok rocznie zachodzić — Eingemeindung).

W roku 1923 włączono do obszaru gminy miasta 0,0692 ha, zatem obszar rzeczywisty wynosi 7082,2376, czyli plus 71 klm kw.

Cyfra ta napozór zda się bez znaczenia lecz jeśli porównamy obszar w hektarach

	przed wojną	w roku 1920
Bydgoszczy	1330	7069
Poznania	3392	3392
Grudziądza	1987	1987
Torunia	3553	3553

ta cyfra 7069 stwierdza, że Bydgoszcz wzrosła niemal 5 - krotnie, tak, że obszar Bydgoszczy jest dwukrotnie większy od Poznania.

Wskutek wzrostu obszaru miasta Bydgoszczy, spadła i gęstość zaludnienia. Gęstość ta wynosiła w roku 1920: w Bydgoszczy: 1358; w Poznaniu: 4619; w Grudziądzu: 2029; w Toruniu 3101.

Wtajemniczywszy się głębiej w materjał Urzędu Statystycznego, dochodzi się do wniosku, że Bydgoszcz posiada o wiele więcej ludności, aniżeli to Urząd wykazuje.

Ze względów technicznych od nas niezależnych, zaległe u nas 2 kwartalniki, wyda

Urząd Statystyczny z końcem marca r. b. Kontakt naszego urzędu z innemi urzędami statyst. w kraju, jakoteż wymiana operatów prawie, że zamarła. Względy wymiany operatów, nawiązanie kontaktu na terenie statystyki krajowej, przemawiają zatem, by Magistrat odniósł się pisemnie do właściwych urzędów z prośbą o współpracę.

Bydgoszcz, dnia 11 marca 1924 r.

Urząd Statystyczny w Bydgoszczy.

170

Stan pracy Państw. Urzędu Pośredn. Pracy.

Państwowy Urząd Pośrednictwa Pracy w Bydgoszczy, Nowy Rynek nr. 1 zwraca ponownie uwagę wszystkich właścicieli przedsiębiorstw handlowych i przemysłowych oraz pracodawców rolnych na rozporządzenie Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej z dnia 15 lutego 1923 r., w przedmiocie zgłaszania każdego wolnego miejsca pracy dla pracowników wszelkich kategorji w Państwowym Urzędzie Pośrednictwa Pracy.

Niestosowanie się do wyżej wspomnianego rozporządzenia pociąga za sobą karę do wysokości 3 000 (trzechtysięcy) złotych polskich, której wymiar następuje przez Władze administracyjne I instancji.

Wobec mylnej interpelacji rozporządzenia Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej z dnia 15 lutego 1923 r. Państwowy Urząd Pośrednictwa Pracy podaje do wiadomości, że należy zgłaszać każde wolne miejsce pracy począwszy od kierownika danego warsztatu pracy wzgl. przedsiębiorstwa do pracownika najniższej kategorji.

Bydgoszcz, dnia 28 marca 1924 r.

Państwowy Urząd Pośrednictwa Pracy

L. dz. 374/24 **w Bydgoszczy.**

171

Z Generalnej Dyrekcji Poczt i Telegrafów.

Ogłoszone w Nr. 63 „Monitora Polskiego" równowartości dla jednostkowych opłat pocztowych, telegraficznych i telefonicznych, opartych na dwutygodniowym kursie franka złotego, obowiązują bez zmiany na dalszy czasokres od 1 do 15 kwietnia 1924 r. włącznie.

172

Z Urzędu Stanu Cywilnego.

W czasie od 24 do 29 marca b. r. zgłoszono w Urzędzie stanu cywilnego:

Urodzin 68 ogółem (w tem 1 martwe, ślub 1, śmierci 39 ogółem.

W czasie od 31 3 do 5 4 1924 zgłoszono w Urzędzie Stanu Cywilnego: Urodzin (ogółem) 67, (w tem 1 martwe); ślubów (ogółem) 3; śmierci (ogółem) 25.

Bydgoszcz, dnia 7 kwietnia 1924 r.

Urząd stanu cywilnego miasta Bydgoszczy.

173 a

Datki na cele humanitarne.

Rewja mód, urządzona w dniu 30. III. br. przez firmę Chudziński i Maciejewski w Bydgoszczy, cieszyła się wielkiem powodzeniem wśród tutejszego społeczeństwa. Z tej okazji ofiarowała wspomniana firma, z pobranego wstępu do moich rąk kwotę 1 200 000 000 mk. (jeden miljard dwieście miljonów marek), którą rozdzieliłem na różne zakłady ubogich, cele oświatowe i powodzian.

Za hojny datek składam Szan. Firmie „Serdeczne Bóg zapłać".

Bydgoszcz, dnia 1 kwietnia 1924 r.

G. l. 1219/24. **(—) Dr. Śliwiński,**

prezydent miasta.

173 b

Pan J. Konieczny, właściciel kawiarni „Wielkopolanka w Bydgoszczy ofiarował dla biednych naszego miasta, do mej dyspozycji kwotę 200 000 000 marek.

Za hojny ten datek składam serdeczne „Bóg zapłać".

(—) Dr. Śliwiński,

prezydent miasta.

Nr. 174. Z Ministerstwa Robót Publicznych.

Celem przeprowadzenia kontroli mogił Polaków poległych i zmarłych podczas wojny światowej i pochowanych na terytorjum Królestwa Rumuńskiego, oraz zapewnienia opieki nad niemi, zwraca się Ministerstwo Robót Publicznych do osób zainteresowanych z wezwaniem o ogłaszanie wszelkich odnośnych danych (nazwisko, przydział, miejsce zgonu i przypuszczalne miejsce pochowania), dotyczących wojskowych.

Dane te posłużą także do ewentualnego przystąpienia w przyszłości do akcji exhumacyjnej i sprowadzenia zwłok do Kraju w miarę zgłoszeń, w której to sprawie doszło już do skutku porozumienie między rządem polskim i rumuńskim.

Koszty utrzymania rodziny pracown. złożonej z 4 osób

Nr. 175. w czasie od 16 do 31 marca 1924 r.

Liczba bież.	Artykuły Budżetu	Norma dzienna	Przeciętna cena jednostki za 1 kg. lub 1 litr lub 1 sztuk w czasie od 1—15 marca 1924	Przeciętna cena jednostki za 1 kg. lub 1 litr lub 1 sztuk w czasie od 16—31 marca 1924	Koszt normy (dziennie) w czasie od 1—15 marca 1924	Koszt normy (dziennie) w czasie od 16—31 marca 1924	Procentualna zwyżka koszt. + zniżka koszt. — w czasie od 16—31 marca 1924
1	2	3	4	5	6	7	8
			Mk	Mk.	Mk	Mk.	
1	Chleb żytni pytlowy	1,23 kg.	469.230,77	453 846,15	577.153,85	558.230,76	— 3,39
2	Mąka żytnia pytlowa	0,25 „	500.000,—	500.000,—	125.000.—	125.000,—	—
3	Kasza jęczmienna	0,05 „	540.000,—	540 000,—	27.000,—	27.000,—	—
4	Fasola	0,05 „	892.307,69	900.000,—	44.615,38	45.000,—	+ 0,86
5	Kartofle	2,46 „	160.000,—	149 230,77	393.600.—	367.107,69	— 7,22
6	Kapusta kwaszona	0,41 „	300.000,—	300 000,—	123.000,—	123 000,—	—
7	Mleko niezbierane	0,75 litr	373.846,15	380.000,—	280.384,61	285.000,—	+ 1,65
8	Ser krowi zwyczajny	0,04 kg.	2.307 692,31	2.400 000,—	92.307,69	96.000,—	+ 4,00
9	Jaja świeże	0,3 szt.	246.153,85	177.692,31	73.846,16	53.307,69	— 38,53
10	Słonina solona krajowa	0,1 kg.	3 200.000,—	3 200.000,—	320.000,—	320 000,—	—
11	Olej rzepakowy	0,04 „	3.826.923,07	4.000 000,—	153.076,92	160 000,—	+ 4,52
12	Masło niesolone	0,04 „	6.461.538,46	6.969.230,77	258.461,54	278.769,23	+ 7,86
13	Mięso wołowe śred. gat.	0,25 „	3.000.000,—	3.000 000,—	750 000,—	750.000,—	—
14	Cukier biały	0,04 „	1.992.307,69	2.107 692,31	79.692,31	84.307,69	+ 5,79
15	Sól biała	0,1 „	500.000,—	500.000,—	50.000,—	50 000,—	—
16	Kawa zbożowa	0,04 „	600.000,—	600.000,—	24.000,—	24.000,—	—
		—	—	—	3,372,138,46	3.346,723,06	— 0,76
17	Węgiel kamienny gruby	4,65 kg.	123.846,15	105.692,31	575.884,60	491.469,24	— 17,18
18	Drzewo sosnowe rąbane	3,00 „	83 076,23	74.285,22	249.228,69	222.855,63	— 11,83
19	Nafta rafinowana	0,16 „	757.777,77	679.487,22	121.244,44	108.717,96	— 11,52
20	Mydło zwyczajne	0,04 „	2.969.230,77	3.600.000,—	118.769,23	144.000,—	+ 21,24
		—	—	—	1.065 126,96	967.042,86	— 10,14
21	Mieszkanie za miesiąc	1 izba	3.000.000,—	5.000.000,—	100.000,—	166.666,67	+ 66,67
22	Woda	0,5 m^3	160.000,—	270.000,—	80.000,—	135 000,—	+ 68,75
23	Tramwaj — 2 przejazdy	—	200.000,—	200.000,—	400.000,—	400.000,—	—
		—	—	—	580.000,—	701.666,67	+ 20,97
24	Gazeta	1 egz.	200.000,—	200.000,—	200.000,—	200.000,—	—
25	Zeszyty	$^{20}/_{3}\times 30$	200.000,—	200.000,—	44.444,44	44.444,44	—
26	Fryzjer	$^{1}/_{30}$	1.000.000,—	1.123.076,92	33.333,33	37.435,90	+ 12,31
27	Teatr	$^{2}/_{30}$	1.953.846,15	2.000.000,—	130.256,41	133.333,33	+ 2,36
		—	—	—	408 034,18	415.213,67	+ 1.76
28	Palto ciepłe męskie	$^{1}/_{6}\times 360$	100 000.000	110.000.000	46.296,30	50.925,92	+ 10,00
29	Garnitur męski	$^{1}/_{5}\times 360$	110.000.000	120.000.000	61.111,11	66.666,67	+ 9,09
30	Ubranie robocze	$^{1}/_{360}$	40 000.000	50 000.000	111.111,11	138.888,89	+ 25,00
31	Palto kobiece	$^{1}/_{6}\times 360$	80 000.000	95.000.000	37.037,04	43.981,48	+ 18,75
32	Suknia kobieca	$^{1}/_{5}\times 360$	80.000.000	85 000.000	44.444,44	47.222,22	+ 6,25
33	Ubranie kob. codzienne	$^{1}/_{360}$	20.000.000	25.000.000	55.555,56	69.444,44	+ 25,00
34	Koszula męska	$^{1}/_{30}$	8.000 000	8.000.000	266.666,67	266 666,67	—
35	Kamasze męskie	$^{3}/_{360}$	30.000.000	31.076,923	250.000,—	258 974,36	+ 3,59
36	Podzelowanie 1 p. trzew.	$^{3}/_{360}$	6.500.000	6.500,000	54.166,67	54.166,67	—
		—	—	—	926,388,90	996.937,32	+ 7,62
				Rezultat:	6.351 888,50	6,427.583,58	+ 1,19

Ogólna zwyżka kosztów w miesiącu marcu 0,69 procent.

Bydgoszcz, dnia 31 marca 1924 r.

Urząd Statystyczny.

Nr. 176. Spis naczelników obwodowych miasta Bydgoszczy i ich zastępców.

Obwód	Imię i nazwisko naczelnika wzgl. jego zastępcy	Mieszkanie	Przynależne do obwodu ulice
I. Zast.	Stobiecki Roman Siuchniński Miecz.	Stary Rynek 2 Stary Rynek 3	Niedźwiedzia, Przyrzecze, Mostowa, Grodzka od nr. 8—27, Stary Rynek, Jana Kazimierza, Kręta, Zaułek, Ku Młynom, Mennica, Farna, Jezuicka, Batorego, Jatki, Szpichlerna, Wodna.
II. Zast.	Kalkstein-Osłowski Fr. Tomaszewski Józef	Jagiellońska 65 Podwale 2	Grodzka od nr. 1—7 i 28—32, Długa, Bernardyńska od Zbożowego Rynku do Mostu Bernardyńskiego, Kościelna, Pawła z Łęczycy, Żupy, Babia Wieś, Toruńska, Podwale.
III. Zast.	Romański Leon Mroczka Jan	Zboż. Rynek 9 Bernardyńska 10	Konopnickiej, Podgórze, Łysa Góra, Ustronie, Plac Kościeleckich, Henryka Dietza, Zbożowy Rynek, Szpitalna, Kujawska, Warmińska, Sieroca, Przy Zamczysku, Wiatrakowa.
IV. Zast.	Sporny Franciszek Goncerzewicz Wal.	Długa 4 Zboż. Rynek 1	Wały Jagiellońskie, Na Wzgórzu, Leszczyńskiego, Trybunalska, Przesmyk, Nowy Rynek, Pod Blankami, Nowodworska, Terasy, Bramka, Szwederowo.
V. Zast.	Lisewski Bolesław Mróz Antoni	Św. Trójcy 4 Św. Trójcy 4	Dębina, Grudziądzka, Krótka, Seminaryjna, Plac Poznański, ul. Poznańska, Lubelska, Szubińska, Podgórna, Dolina, Mazurska, Wzgórze Dąbrowskiego, Wełniany Rynek, Palestra.
VI. Zast.	Mateja Antoni Skibiński Piotr	Błonia 9 Łokietka 24	Garbary, Św. Trójcy, Chwytowo, Jackowskiego, Naruszewicza, Wojewódzka, Kącik, Siemiradzkiego, Artura Grottgera, Długosza, Król. Jadwigi, Błonia.
VII. Zast.	Małecki Władysław Żurawski Wincenty	Św. Florjana 7 Kołłątaja 4	Św. Florjana, Libelta, Staszyca, Wołyńska, Pl. Ossolińskich, Krasińskiego, 20. stycznia 1920 r., Kopernika, Parkowa, Gimnazjalna, Grodztwo, Frankego, Piotra Skargi, Ossolińskich, Bernardyńska od Jagiellońskiej do Mostu, Karmelicka, Niemcewicza, Pocztowa, Nadbrzeżna, Lubeckiego, Urocza, Kołłątaja, Kowalska, Konarskiego, Nad Portem, Zamojskiego, Pl. Teatralny, Pl. Wolności, Jagiellońska.
VIII. Zast.	Figurski Kazimierz Goncerzewicz A.	Gdańska 71 Gdańska 103	Jenerała Bema, Pl. Kochanowskiego, Słowackiego, Chodkiewicza, Zacisze, Gdańska, Śniadeckich, Św. Jańska, Kościuszki, Pomorska, Cieszkowskiego, Paderewskiego, Chocimska.
IX. Zast.	Vacat Chabowski Tomasz	 Sewińskiego 2	Dworzec, Dworcowa, Podolska, Ślusarska, Marcinkowskiego, Unji Lubelskiej, Gamma, Dr. Emila Warmińskiego, Lipowa, Sobieskiego, Ludwikowo, Sienkiewicza od nr. 1—23 i 43—70, Petersona, Matejki, Zduny.

Obwód	Imię i nazwisko naczelnika wzgl. jego zastępcy	Mieszkanie	Przynależne do obwodu ulice
X.	Nowicki Wiktor	Pomorska 18	Kwiatowa, Wileńska, Pl. Piastowski, Zygm. Augusta, Groby, Ogrodowa, Mazowiecka, Warszawska, Sowińskiego, Hetmańska, Sienkiewicza od nr. 23—42, Kaszubska, Szczecińska, Rycerska, Chrobrego, Swiecka, Fredry, Racławicka.
Zast.	Gutkowski Franc.	Pomorska 28	
XI.	Ziółkowski Franc.	Glinki 51	Rupienice
Zast.	Polewski Wawrzyn	Glinki 17	
XII.	Konieczka Bronisław	Lenartowicza 3	Szwederowo
Zast.	Meliński Teodor	Leszczyńskiego 10	
XIII.	Muchowski Juljan	Poniatowskiego 3	Bielawki
Zast.	Grejnert Ignacy	Kilińskiego 1	
XIV.	Fitzner Piotr	Bełzka 15	Małe Bartodzieje
Zast.	Eljasz Józef	Toruńska 27	
XV.	Słaboszewski Ant.	Berlińska 9a	Czyżkówko
Zast.	Kowalewski W.	Koronowska 45	
XVI.	Bukolt Adam	Grunwaldzka 91	Okole
Zast.	Grabowski Józef	Szkolna 11	
XVII.	Starzyński M.	Nakielska 65	Wilczak
Zast.	Bergmann Michał	Nakielska 14	
XVIII.	Pryliński Paweł	Promenada 68	Szretery
Zast.	Maciejewski J.	Promenada 2a	

Nr. 177.

Z urzędu stanu Emigracyjnego.

Urząd Emigracyjny ostrzega robotników sezonowych przed wyjazdem do Niemiec, gdyż z braku umowy emigracyjnej robotnicy polscy, zatrudniani w Niemczech, nie mają zabezpieczenia praw im należnych, a starania konsulatów polskich na rzecz robotników pokrzywdzonych przez pracodawców zwykle bywają bezskuteczne.

Sprawa zawarcia umowy emigracyjnej polsko-niemieckiej była na porządku obrad, toczonych z przedstawicielami niemieckiemi w Warszawie kilka tygodni temu, jednakże wskutek zerwania układu, jak wiadomo, nie z winy rządu polskigo, załatwiona nie została.

Nr. 178. Z Ministerstwa Skarbu.

Ministerstwo Skarbu w powołaniu się na Rozporządzenie Ministra Skarbu w porozumieniu z Min. Przemysłu i Handlu z dnia 7 czerwca 1923 r. o wprowadzeniu opłat wywozowych od wywozu prosa, gryki, fasoli grochu oraz drobiu bitego i żywego (Dz. U. R. P. Nr. 61, poz. 457) podaje do wiadomości, że pobieranie rzeczonych opłat zawiesza się aż do odwołania.

Nr. 179. Ogłoszenia.

Współwłaściciel firmy Ludwik Kolwitz Adalbert Goss, złożył na moje ręce z okazji swego 25-letniego jubileuszu 200 miljonów mk. (dwieście miljonów marek), na dotknięte klęską powodzi rodziny.

Za hojny dar składam ofiarodawcy na tej drodze serdeczne „Bóg zapłać!".

Instytut Wydawniczy Bibljoteki Polskiej w Warszawie darował łaskawie na skutek poparcia naszej prośby przez dyrektora tutejszych Zakładów Graficznych, p. Kliszewskiego, dla bibljoteki w lecznicy Miejskiej 100 książek z jej wydawnictwa.

Za tak hojny dar obywatelski składam Wydawnictwu „Bibljoteki Polskiej" oraz p. dyr. Kliszewskiemu w imieniu Magistratu serdeczne podziękowanie.

Księgarnia Braci Bażańskich w Bydgoszczy, ulica Gdańska 13, darowała łaskawie na skutek odezwy Urzędu Opieki Społecznej dla bibljoteki w lecznicy miejskiej 80 książek i broszur na ogólną sumę 162,200,000 mk. — Za tak hojny dar obywatelski składam właścicielom jej panom Bażańskim w imieniu Magistratu serdeczną podziękę.

Bydgoszcz, dnia 5 kwietnia 1924 r.

Prezydent miasta

(—) dr. Śliwiński.